

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a „Jász út”
Szentkirály települési értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

.....VECSEI-FERENC..... (név)

.... (aláírás)

.....SZENTKIRÁLY 2017. NOV. 15..... (település, dátum)
(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

VECSEI FERENC

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: VECSEI FERENC

Levelezési cím: SZENTKIRÁLY SALLAI U. 12. SZ.

Telefonszám: 06 70 214 1325

E-mail cím: pontyasz@citromail.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Jász út

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és egészség és életmód épített környezet

élelmiszergazdaság

ipari és műszaki kulturális örökség sport

megoldások

természeti környezet turizmus

2. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Szentkirály, Jász út

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külföldi
magyarország

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Kecskemétről Tiszakécske irányába haladva, az jobb oldalán levő óriás nyárfa után egy kacskaringós földút keresztezi, a nagy forgalmú műutat. A girbe-görbe kacskaringós utat valószínű, hogy már a középkorban is járták, összekötő volt a jászsági települések között, például Jászkarajenő, Jászkocsér, és Jászszentlászló között.

Az út a múltban elsősorban nyáron volt használható az állati erővel közlekedő eszközök részére, a máskor saras útviszonyok miatt. A II. világháborút követően a szovjet hadsereg tankjai szántották, mélyítették éveken keresztül.

Az útviszonyokban az 1960-as, 70-es években állt be változás, a műúttól északra eső szakaszon, amikor is elkészült községünk belvízelvezető-rendszere. A vízelvezetés

céljából átereszek létesültek, a mélyebb fekvésű részek feltöltéssel járhatóvá lettek téve. Mindezek a meliorációs munkálatok teljesen más arculatot adtak az útnak, egy átlagos düllő út képét mutatva esetleg néhány kökénybokorral.

A Jász út Nyárlőrinc felé eső része a kacskaringósabb. A határút mellett „Cigánylaposnak” nevezett mélyedésen keresztül megy az út, mely az 1950-es évekig, az év nagy részén egész évben vízzel borított volt, ezért a fogatos járművek a szántóföldeken át kerülték meg. Nevét valószínű azért kapta, mert nagyon sok környező tanya építőanyaga innét került ki vályogtéglá formájában, melyet vályogvető cigányok készítettek.

Az útnak ez a közel 4 kilométeres szakasza alig változott az elmúlt évtizedekben. Némi kis útjavítás 1991-ben történt, ami a kátyúk kiegyenlítéséből állt, és a kikopott nyomvonalak feltöltését tartalmazta. Az útjavítás nem érintette az út igen gazdag a növényvilágát, mind a fás szárúak, mind a lágyszárúak tekintetében. Április elején öltöznek fehérbe a vadkörtefák, a kökénybokrok. A hónap végén galagonya virág ontja bódító illatát. Május elején az akácfa öltöznek menyasszonyi ruhába, majd ezt követi a sok-sok virágzó csipkebokor, a fehértől a rózsaszínűig. A lágyszárúak koratavasztól borítják virágszőnyegbe az út járművek által nem használt részét. Itt megtalálható a tyúktaraj, az ernyős sárma, a kék virágfüzérés gyöngyikék több változata. Gyönyörű virágszőnyeget készít a természet az erikafélék egyik lágyszárú változatával, a csarabbal. Az út egész hosszában található a kékvirágú vadlevendula. A bokrok alja jó búvóhely a fácánoknak, a mezei nyulaknak, a fekete rigóknak. A fákon, bokrok sűrűjében örvös galambok, és gerlék hallatják éneküket, nevelik fókáikat. Itt költ a fekete rigó, a tövisszűrő gébics, és a légykapó. Ha szerencsénk van „bogarászó” búbos bankát is láthatunk. Nem maradhat el a kakukk „kakukkolása” sem. Nem ritka látvány a szántóföldeken legelésző őzcsalád sem. Augusztus végétől egészen a fagyokig kínálják terméseiket a vadkörtefák. Ekkor öltönek izzó piros színt a galagonya bokrok, a csipkebokrok. A kökény is ekkor vált át ködös hamvas kékszínbe. Igen dekoratív a termése a mérgező kecskerágónak. A szétnyílt rózsaszín terméshéj közül kikandikál a citromsárga ragadós mag. Mindezen növények nagy részének termései érés idején ételmezt biztosítanak nagyon sok helyi vadnak. Ősszel és télen pedig a vándormadarak lelnek ételmezt.

Legnagyobb veszélyt erre a kis „rezervátumra” a modernizáció jelenti, úgymint a nagyteljesítményű erőgépek széles munkagépei. Leszaggatják a bokrokat, elszántják az útpadkát, vagy éppen a gyomirtózásnak esnek áldozatul a természet csodálni való botanikai érdekességei, pedig jó lenne, ha unokáink is legalább a mai valóságában csodálnák meg ezt a kis rezervátumot.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett EGYEDI RITKASÁG

A Jász úton megtalálható botanikai ritkaságok hűen tükrözik az egykori Szentkirály-pusztá növényvilágát.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *j*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat